

K »METODICE STANOVENÍ NOREM PRO ROZVINOVÁNÍ SPOJOVACÍCH UZLŮ«

Neustálé zvyšování rozmachu a dynamiky útočných operací, současné vybavení vojsk novými zbraňovými systémy a bojovou technikou kladou vysoké nároky na otázky velení vojskům.

Proto na cvičeních zkoušíme nové způsoby rozvíjení spojovacích uzlů s cílem ujednotit a ověřit postup stanovení norem jejich rozvíjení a přemísťování.

Některé změny v organizaci míst velení jsou již jako trvalé. U útvaru je to VS a TVS, u svazku VS, PVS (v obraně ZVS) a TVS, u svazu a vyššího svazu VS, ZVS a TVS.

Velitelské stanoviště (VS) je na všech stupních a ve všech fázích bojové činnosti hlavním místem velení. Záložní velitelské stanoviště (ZVS) je ve stále pohotovosti převzít velení. Předsunuté velitelské stanoviště (PVS) se organizuje u vševojskových svazků s cílem přiblížit velení vojskům. PVS je ve stále pohotovosti převzít velení. Týlové velitelské stanoviště (TVS) se rozvíjí k zabezpečení řízení činnosti týlu.

Na stupni svazu a vyššího svazu je z VS trvale vyčleněno předsunuté místo velení (PMV) s cílem zabezpečit veliteli velení při krátkodobém výjezdu k vojskům.

Podstatná změna je v tom, že na stupních svazku, svazu a vyššího svazu jsou trvale zřizována dvě místa velení, z kterých můžeme zabezpečit plnohodnotné velení. U svazku to je VS a PVS a u svazů VS a ZVS. Z obou těchto míst musíme (nezávisle na sobě) organizovat spojení s nadřízenými, podřízenými a spolupracujícími štáby. Z hlediska spojení to znamená, že jsou současně rozvinuta obě položky spojovacích uzlů určená pro velitelská stanoviště.

Zabezpečení nepřetržitého spojení na těchto místech velení je v době přemísťování složité a náročné jak z hlediska vybavení štábními pracovišti, tak zejména spojovacími prostředky.

Možný způsob přemísťování spojovacího uzlu svazu, který podle „Metodiky“ má: a) předsunutou skupinu, b) mobilní část a c) hlavní část objasňují na příkladu přemísťování VS — viz **obr. 1**.

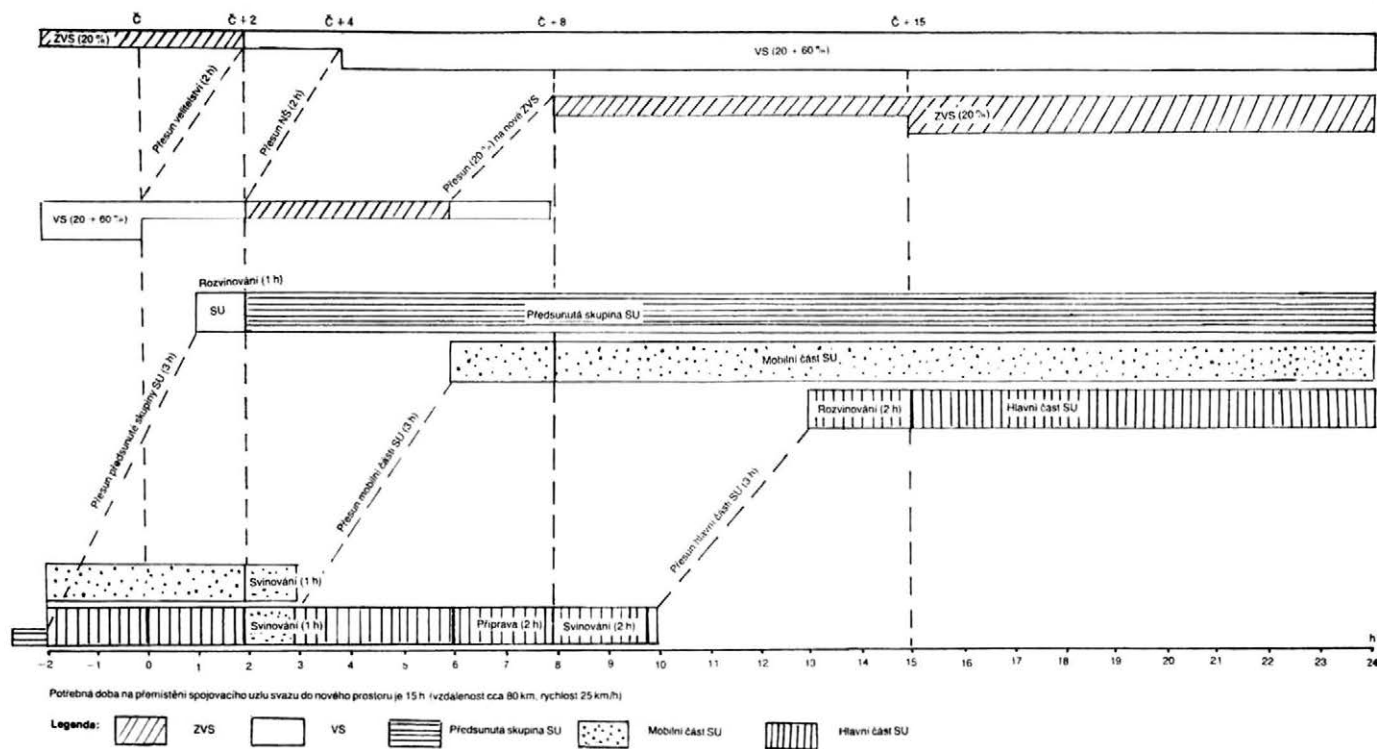
Doba odjezdu velitele se svou skupinou z VS na ZVS je čas „Č“. Skupina velitele se přemísťuje prostředky PMV.

Doba potřebná na přesun skupiny velitele na ZVS je dvě hodiny (vzdálenost 40 km, rychlost 20 km/h v noci). Po převzetí velení v Č + 2 vyjíždí na ZVS skupina NŠ. Podle harmonogramu se spojí s velitelem v Č + 4 h. Ze ZVS se v době Č + 2 stává VS a z dosavadního VS se stává ZVS. Spojovací uzel ZVS se přesune do nového prostoru takto:

1. Předsunutá skupina spojovacího uzlu spolu s rekognoskační skupinou vyjede do nového prostoru tak, aby nejpozději v Č + 2 h (v době odjezdu skupiny NŠ) zakončila přesun, rekognoskace nového prostoru a rozvinula spojení předsunuté části spojovacího uzlu.

2. Po odjezdu skupiny NŠ z VS (Č + 2 h) může zahájit svinování mobilní části spojovacího uzlu. Doba trvání 1 h. Přesun 3 h (vzdálenost cca 80 km, rychlost 25 km/h). Rozvinutí této části v novém prostoru trvá 2 h. To znamená, že v Č + 8 h je nový prostor z hlediska spojení připraven převzít 20 % štábu a plnit funkci ZVS v novém prostoru.

3. Po přemístění 20 % štábu do nového prostoru ZVS (v Č + 8 h) se zahajuje svi-

Obr. 1

nování hlavní části spojovacího uzlu ($\dot{C} + 8 - \dot{C} + 10$). Na přesun a rozvinutí této části v novém prostoru podle norem předpokládáme 5 h. To znamená, že v $\dot{C} + 15$ h je přemístění spojovacího uzlu ukončeno.

Z harmonogramu je jasné, že při takto organizovaném přemísťování a rozvíjení polních pohyblivých míst velení nebyly správně pochopeny a v důsledku toho zapracovány do metodik přemísťování míst velení.

Tento nedostatek byl odstraněn ještě v přípravném období. Tím byly vytvořeny podmínky pro ověřování doporučených zásad pouze u některých cvičicích štábů.

Na stupni vyššího svazu, svazu i svazku byla rozvinuta dvě položení spojovacích uzlů: na VS a ZVS (u svazku VS a PVS). Pro zvýšení mobility a zkrácení lhůt rozvíjení byly spojovací uzly svazů rozděleny na části — předsunutou, mobilní a hlavní.

K vytvoření předsunuté části spojovacího uzlu náčelníci spojovacího vojska některých cvičicích štábů využili přiveleného spojovacího uzlu svazku SUD 1-1 k podchycení linkového a radioreléového spojení. Spojovací náčelník svazu řešil předsunutou skupinu z organických prostředků spojovacího útvaru (bez odvezení), v souladu s doporučením správně předpokládal, vytvořit jen utajené spojení. Ostatní vyčleněné spojovací prostředky této části spojovacího uzlu byly shodné.

Do mobilní části spojovacího uzlu náčelníci spojovacího vojska svazů správně vyčlenili v duchu doporučení nejpohyblivější spojovací prostředky spojovacího uzlu, které můžeme ze spojovacích uzlů vyjmout, aniž by se narušila technická propojení spojovacích uzlů. Spojovací oddělení jednoho štábu svazu navrhlo do mobilní části automatickou telefonní ústřednu, kterou též mohlo vyčlenit ze systému bez jeho narušení. Tímto řešením mohlo využít jak vnitřního rozvodu ATU, tak zejména MB telefonního přepojovače pro podchycení dálkových kanálů a jejich propojování účastníků uzlu. Myš-

Možné vyčlenění spojovacích prostředků spojovacího uzlu svazu:

a) předsunutá skupina z mobilní části SU může být složena z rádiových stanic, radioreléových stanic, provozoven ZAS;

b) mobilní část spojovacího uzlu může být složena z KV rádiových stanic, telefonních a telegrafních provozoven ZAS, radioreléových stanic, telefonní ústředny, elektrocentrál a kabelového rozvodu;

c) hlavní část spojovacího uzlu armády tvoří ostatní rádiové stanice a provozovny spojovacího uzlu.

Realizace nové metodiky přemísťování spojovacího uzlu svazu na operačním cvičení

lenka je to správná a odpovídá zásadám „Metodik“.

Hlavní část spojovacích uzlů na všech stupních u všech svazů tvořil zbytek spojovacích prostředků spojovacích uzlů, předurčených k rozšíření spojů na nových místech velení.

U cvičicích štábů svazku spojovací náčelník správně vydělil nové spojovací uzly P-240T a P-241T v duchu „Doplňku k zásadám organizace míst velení pozemního vojska ČSLA“. Jeden spojovací uzel byl předurčen pro předsunuté velitelské stanoviště a druhý spojovací uzel pro velitelské stanoviště. Situace byla ztížena tím, že cvičící tankový svazek nebyl doplněn novými radioreléovými stanicemi RDM-6.

Zkušenosti z praktického přemísťování spojovacích uzlů

Při vlastním cvičení se ukázalo, že vyčleňování spojovacích prostředků ze současných spojovacích uzlů (zejména do mobilní části) dělá potíže a v praktické činnosti není zvládnuto.

Spojovací prostředky, které byly zařazovány do předsunutých skupin SU, zpravidla na původním místě nebyly rozvinuty. Byly proto včas zařazeny do rekognoskačních skupin, s nimi i odjížděly a v novém prostoru zřizovaly včas základní spojení. U štábu vyššího svazu při prvním přemísťování chyběly podle plánu v této skupině vhodné rádiové stanice. Tím bylo znemožněno navázat okamžité spojení s VS, protože radioreléové spojení ještě nebylo a stanice R-4AT svým dosahem nestačila. Přesto, že radioreléová stanice přijela do tohoto prostoru v odpoledních hodinách, k předání kanálů na ZVS bylo uskutečněno až 5 h po příjezdu příslušníků štábu. Cvičení ukázalo, že vysílání předsunutých skupin bylo správně pochopeno, protože se prakticky

využívaly i dříve a jen jejich složení se částečně změnilo.

Praktické vyčleňování **mobilitní části** při vlastním cvičení se nedařilo, tak jak bylo naplánováno. Příčinou toho bylo, že organizační uspořádání struktury spojovací soustavy to neumožnilo. Prostředky mobilní části se tak ve většině případů přemísťovaly s hlavní částí spojovacího uzlu.

Svinování a přemísťování **hlavní části** spojovacího uzlu již probíhalo podle metodiky. Nedostatkem však bylo, že do jednotlivých skupin byla začleněna i vozidla zabezpečujících jednotek, a tak tyto skupiny měly příliš vozidel. To nevytvářelo podmínky pro rychlý přesun a operativní zahazování v novém prostoru. Dále se projevovala zdlouhavá organizace přesunu a zbytečné vyčkávaní v proudech před jejich zahájením. Také po příjezdu do nového prostoru a pro zavedení provozu nebylo ihned zahajováno organizované rozvinování.

Hlavním nedostatkem ověřování metodiky přemísťování spojovacích uzlů bylo, že metodika nebyla správně pochopena a tím nebyly připraveny podmínky organizační ani technické. Smyslem metodiky je rychlé dosažení pohotovosti spojení na nových místech velení, a to způsobem:

a) předsunutím části spojovacích uzlů na stupni vyšší svaz, a

b) překračováním spojovacích uzlů na stupni svazku.

Cvičení ukázalo, že na stupni svazku doporučený způsob přemísťování je uskutečnitelný a po úpravě metodiky práce štábu v poli nebude činit potíže.

Na operačním stupni doporučovaný způsob přemísťování bude vyžadovat úpravy a přizpůsobení metodik štábu a k tomu i přizpůsobení metodiky přemísťování spojovacích uzlů.

Nový způsob přemísťování spojovacích uzlů vyžaduje, aby současně s odjezdem štábu byla uvolněna ze spojovací soustavy i hlavní část spojovacího uzlu, která musí být rychle svinuta a přesunuta do nového prostoru. To vyžaduje důsledně dodržovat systém organizace spojení přes opěrné spojovací uzly, nebo přímými spoji tak, aby spojení VS, ZVS a TVS bylo na sobě minimálně závislé.

Z metodiky přemísťování spojovacích uzlů „po částech“ vyplývá, že pohotovost jednotlivých částí v novém prostoru je přímo závislá na rychlosti rozvinování a zřízení štábních vozidel a spojovacích prostředků. Protože dosavadní normy byly stanoveny na zřízení místa velení resp.

spojovacího uzlu jako celku, obsahuje nová metodika návrh na výpočet norem pro rozvinování jednotlivých částí místa velení a příslušné části spojovacího uzlu.

Nová metodika výpočtu norem rozvinování sleduje:

a) zrychlit pohotovost spojení v nových místech velení po jejich přemístění,

b) stanovit tyto normy objektivně, a to podle skutečného počtu obsluh, klimatických a terénních podmínek.

Při cvičení se některé normy prakticky ověřovaly a způsob výpočtu je objasněn v Metodice stanovení norem pro rozvinování polních pohyblivých míst velení svazů, svazků a útvarů pozemních vojsk spojeneckých armád, vyčleňených do sestavy SOS. [Ev. č. 68/1980-OS/GŠ].

Návrh nové metodiky pro přemísťování míst velení a stanovení reálných norem pro jejich rozvinování je návodem, jak zabezpečit nové požadavky na velení vojskům. Jak ukázalo cvičení, metodika je reálná, zvyšuje však nároky na organizaci práce štábu. Vyžaduje důkladné promyšlení složení jednotlivých částí co do počtu osob a techniky, upravit metodiku velení, důkladně ji procvičit a sladit činnost při cvičeních.

Návrh metodiky výpočtu norem pro rozvinování míst velení je vhodnou pomůckou, zejména pro potřebu spojovacího vojska.

Cvičení ukázalo, že pohotovost spojovacího uzlu byla přímo závislá na pohotovosti spojovacích prostředků, které do jednotlivých částí byly zahrnuty. Je to záměrné, protože objem prací pro zřízení spojovacích prostředků je mnohem větší, než pro budování štábních pracovišť.

Na druhé straně to vyžaduje, aby spojovací útvar navrhoval objem prací pro jednotlivou spojovací techniku podle skutečné potřeby jejího rozvinování na jednotlivých stupních velení. Např. jiný objem prací bude pro zřízení rádiové stanice R-140 na VS vyššího svazu a jiný na VS svazku. Tyto normy musí spojovací oddělení (správa) ověřit, přezkoušet a sladit s potřebami štábu. Na tomto podkladě pak může dojít ke změně předpisu Spoj-3-1.

Podle „Metodiky“ vypočteme čas potřebný i k rozvinutí skupin velení, skupin zabezpečení a jednotlivých štábních aut. Je však nutné uplatňovat normy pro každou činnost komplexně na každém stupni velení.